

Kunnskapsdepartementet

Deres ref: 23/5238

Vår ref: IGL

Dato: 17.11.2023

Høring- Forslag til endring i reglene om hvem som kan ansettes i lærerstilling og forslag om å tydeliggjøre reglene om faglig ansvar for opplæringen

Vi viser til mottatt høring fra Kunnskapsdepartementet den 8. november 2023 med forslag til endringer i reglene om hvem som kan ansettes i lærerstilling og tydeliggjøring av reglene om faglig ansvar for opplæringen.

Akademikerne mener det bør være kompetansekrav for å undervise i alle fag, også for spesialundervisning. Vi er derfor positive til at departementet følger flere av forslagene fra arbeidet med ny Opplæringslov. Akademikerne har ved flere anledninger spilt inn til departementet at det er behov for å tydeliggjøre regler knyttet til underviseres kompetanse og hvem som har ansvar for undervisningen. Å ha lærere og lektorer med relevant og høy kompetanse er ikke bare gunstig for elevenes læring, men også for det psykososiale- og skolemiljøet. Kvalifiserte lærere og lektorer vil med andre ord være viktig for å sikre «elevens beste» som er vedtatt i ny Opplæringslov. Her mener Akademikerne departementet kunne strukket seg lenger for å sikre dette.

Departementet foreslår å innføre et krav om relevant lærerutdanning i lovens regel om ansettelse i lærerstilling. Dette forslaget støtter Akademikerne. Høyt kvalifiserte lærere og lektorer er avgjørende for elevenes læringsutbytte og for sosial mobilitet. Akademikerne mener at det bør være kompetansekrav for å undervise i alle fag, også for spesialundervisningen. Videre mener vi det bør stilles tydeligere fordypningskrav. Lærere i grunnskolen skal ha minst 60 studiepoeng i fagene de underviser i. Det bør stilles krav om 90 studiepoeng fordypning i studiespesialiserende programfag i Vg2 og Vg3.

Videre støtter Akademikerne forslaget om å endre kravet til pedagogisk kompetanse slik at pedagogisk praksis ikke lenger skal kunne vektlegges i vurderingen av om en søker har tilsvarende pedagogisk kompetanse som lærerutdanningene. Akademikerne støtter at det skal være et krav at søkere har lærerutdanning. Dette er en god endring, men som departementet selv påpeker vil den hovedsakelig ha en symboleffekt, spesielt når man lar døren være åpen for å ansette midlertidig.

Både i Akademikernes innspill til opplæringslovutvalgets utredning og forslag til ny Opplæringslov var vi skeptiske til å videreføre muligheten for å ansette midlertidig og på vilkår. Vi støtter derimot forslaget om at ansettelse på vilkår skal vurderes før annen midlertidig ansettelse. Loven bør da tydelig presisere at ansettelse på vilkår skal brukes så lite som mulig, og bare når den ansatte allerede har faglige kvalifikasjoner. I tillegg må den som

ansettes på vilkår få både rett og plikt til kvalifisering. Det vil sikre at elevene raskere får kvalifiserte undervisere, og minimere misbruk av reglene om tilsetting på vilkår. Det er viktig å presisere at man skal tilstrebe å ansette kvalifiserte lærere først, dette bør komme tydelig frem av loven.

Akademikerne støtter forslaget om å tydeliggjøre i loven at det kun er de som er ansatt i lærerstilling som kan ha faglig ansvar for opplæringen. Dette spilte vi også til arbeidet med ny opplæringslov og er glade for at denne presiseringen nå kommer på plass. Vi mener at kvalifiserte lærere er de som skal drive opplæring. Dette gjelder også ved individuelt tilrettelagt opplæring. Dersom det er slik at assistenter skal kunne hjelpe til i opplæringen bør dette i så fall støttes av en klar veiledningsplikt fra faglig kvalifisert undervisningspersonale og at lærere som hovedregel bør være til stede i opplæringen. Akademikerne mener det også bør stilles tydelige kompetansekrav til de som har ansvar for spesialundervisningen.

Vi viser for øvrig til innspill fra Norsk Lektorlag og Tekna.

Med vennlig hilsen,
Akademikerne

[Navn Navnesen]
[Tittel]